

Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Střední odborné učiliště zemědělské, Odborné učiliště a Učiliště,
Toužim, Plzeňská 330**

Plzeňská 330, 364 11 Toužim

Identifikátor školy: 600 009 289

Termín konání inspekce: 13. – 21. října 2004

Čj.:	e2 1114/04-5054
Signatura:	ke2zy507

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola sdružuje střední odborné učiliště, odborné učiliště a učiliště. Jednotlivé typy školy umožňují vzdělávání žáků s rozdílnými studijními předpoklady – střední odborné učiliště (SOU) je určeno především pro absolventy devátých tříd základních škol, v odborném učilišti (OU) je výuka přizpůsobena žákům s diagnostikovanými poruchami učení, do učiliště (U) jsou zařazováni žáci, kteří ukončili povinnou školní docházku v nižším než devátém ročníku základní školy. Vzdělávací program školy je zaměřen převážně na obory z oblasti zemědělství a strojírenství. Přehled oborů vyučovaných v jednotlivých typech školy ve školním roce 2004/2005 uvádí následující tabulka.

Střední odborné učiliště		Odborné učiliště		Učiliště	
obor	délka studia	obor	délka studia	obor	délka studia
23-68-H Automechanik	3 roky	41-55-E Opravářské práce (zemědělské stroje)	3 roky	23-68-E Technické služby v autoservisu	2 roky
41-52-H Zahradník	3 roky	41-52-E Květinářské práce – květinářské a aranžérské práce	3 roky	41-52-E Zahradnická výroba	2 roky
65-51-H Kuchař – číšník pro pohostinství	3 roky				

Součástí školy jsou rovněž domov mládeže s kapacitou 120 lůžek a školní jídelna, která zajišťuje celodenní stravování pro ubytované žáky a obědy pro ostatní žáky a zaměstnance školy.

Zřizovatelem školy je Karlovarský kraj.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti ve všech součástech školy (střední odborné učiliště, odborné učiliště, učiliště, domov mládeže).
- Materiálně-technické podmínky, průběh a výsledky vzdělávání v učebních oborech vyučovaných ve školním roce 2004/2005 ve středním odborném učilišti, odborném učilišti a učilišti.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ve škole působí celkem 33 pedagogických pracovníků – 15 učitelů (včetně ředitele školy), 14 mistrů odborné výchovy a 4 vychovatelé domova mládeže. Kvalifikační předpoklady pedagogických pracovníků uvádí následující tabulka.

Pracovní zařazení	Počet pracovníků celkem	Kvalifikace pedagogických pracovníků			
		Odborná a pedagogická způsobilost	Pouze odborná způsobilost	Pouze pedagogická způsobilost	Bez předepsané způsobilosti
Učitel	15	6	2	3	4
Mistr odb. vých.	14	6	4	0	4
Vychovatel	4	2	0	0	2
Celkem	33	14	6	3	10

Rozšiřující studium speciální pedagogiky předepsané pro pedagogické pracovníky s působností v odborných učilištích absolvovali pouze dva vyučující (jeden učitel a jeden mistr odborné výchovy).

Při zabezpečení výuky jednotlivých předmětů učiteli a mistry je respektována jejich odbornost a případně osobní předpoklady pro výuku přiděleného předmětu, a to bez ohledu na určitý typ školy (SOU, OU, U).

Teoretické vyučování

Na výuce všeobecně vzdělávacích předmětů se podílí celkem jedenáct učitelů. Čtyři z nich jsou aprobováni pro předmět, kterému vyučují, a mají pedagogickou způsobilost pro výuku ve střední škole (dva) či pro druhý stupeň základní školy (dva), tito učitelé zajišťují předměty český jazyk a literatura, matematika, občanská výchova, popř. občanská nauka. Tři vyučující jsou kvalifikovanými učiteli odborných předmětů a podílejí se na výuce matematiky, fyziky, chemie, biologie a ekologie. Tři učitelé, kteří nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, zajišťují výuku německého jazyka, konverzace v německém jazyce, tělesné výchovy a rovněž ekologie. Předmět práce s počítačem (resp. obsluha osobních počítačů) je vyučován učiteli bez odborné způsobilosti, převážnou část této výuky zabezpečují učitel s aprobací pro odborné předměty a částečně také učitel všeobecně vzdělávacích předmětů.

Odborné předměty technického charakteru vyučované v oborech automechanik, opravář strojů a technické služby v autoservisu zajišťují čtyři učitelé. Tři vyučující splňují požadované podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, jeden tyto kvalifikační předpoklady nesplňuje (má odbornou a pedagogickou způsobilost předepsanou pro mistra odborné výchovy).

Odborné předměty v oborech zahradník, zahradnická výroba, květinářské a aranžérské práce vyučují tři učitelé. Jeden z nich má pro tyto předměty odbornou i pedagogickou způsobilost; dvě vyučující nesplňují podmínku odborné způsobilosti (mají pro vyučovaný obor pouze úplné středoškolské vzdělání), mají však pedagogické vzdělání s oprávněním vyučovat odborným předmětům ve středním odborném učilišti.

V oboru kuchař – číšník pro pohostinství vyučuje odborným předmětům pouze jeden vyučující, který nesplňuje podmínku odborné způsobilosti (má pro vyučovaný obor pouze úplné středoškolské vzdělání), avšak získal pedagogické vzdělání pro učitele odborných předmětů na tomto typu školy.

Praktické vyučování

Praktické vyučování v technických oborech (automechanik, opravářské práce, technické služby v autoservisu) zajišťuje sedm mistrů odborné výchovy; čtyři z nich splňují předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, dva splňují pouze podmínky odborné způsobilosti a jeden předepsané kvalifikační požadavky nesplňuje.

V zahradnických oborech zajišťuje praktickou výuku pět mistrů odborné výchovy; předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňují dva mistři, jeden má pouze odbornou způsobilost a dva předepsané kvalifikační požadavky nesplňují.

V oboru kuchař – číšník pro pohostinství zajišťují praktické vyučování dvě mistrové, jedna splňuje pouze podmínku odborné způsobilosti a jedna předepsané kvalifikační podmínky nesplňuje.

Výchova mimo vyučování

Výchovnou činnost v domově mládeže zabezpečují celkem čtyři vychovatelé. Vedoucí vychovatel má úplné střední odborné vzdělání a v současné době absolvuje vysokoškolské studium speciální pedagogiky pro vychovatele; k datu konání inspekce předepsané podmínky

způsobilosti nesplňuje. Ze tří vychovatelek mají dvě předepsané vzdělání, jedna požadované kvalifikační podmínky nesplňuje.

Výchovné poradenství

Výchovné poradenství zabezpečuje od počátku letošního školního roku vyučující všeobecně vzdělávacích předmětů, která neabsolvovala kvalifikační studium předepsané pro funkci výchovného poradce.

Ve škole jsou vytvořeny personální podmínky i pro výuku žáků v autoškole. Teoretickou přípravu k řízení motorových vozidel zabezpečuje vyučující odborných technických předmětů a praktickou část přípravy mistr odborné výchovy; oba mají k této výuce platné oprávnění.

Organizačně je škola členěna do čtyř úseků. Úsek teoretického vyučování, úsek praktického vyučování a ekonomický úsek jsou řízeny pracovníky ve funkci zástupce ředitele; úsek výchovy mimo vyučování je řízen vedoucím vychovatelem. Řídící pracovníci jednotlivých úseků jsou členy porad vedení. Porady vedení se konají v pravidelných týdenních intervalech, z jejich jednání jsou pořizovány zápisy. Přenos informací na pracovníky jednotlivých úseků je záležitostí řídicích pracovníků. Řízení úseků teoretického a praktického vyučování je zcela v kompetenci příslušného zástupce ředitele. Jejich zodpovědnost za plánování, organizaci, vytváření podmínek a výchovně-vzdělávací činnost včetně dosažených výsledků vzdělávání a hodnocení pracovníků je zakotvena v podrobných pracovních náplních. K řízení těchto úseků jsou využívány měsíční pracovní porady či aktuálně svolané informativní schůzky nebo osobní jednání v užším kruhu zainteresovaných pracovníků. Organizační struktura je funkční, kompetence řídicích pracovníků korespondují s potřebami řízení jednotlivých úseků. Předložený „Organizační řád“ neodpovídá v některých bodech zjištěným skutečnostem.

Ve škole existují tři metodické komise, ve kterých jsou sdruženi učitelé odborných předmětů a mistři odborné výchovy podle vyučovaných oborů - komise strojírenských předmětů (pro technické obory), komise zahradnických předmětů a komise pro obor kuchař – číšník. Činnost metodických komisí byla doložena plány práce pro školní rok 2004/2005. Plánovanými předměty jednání jsou kontrola plnění učebních osnov (dle tematických plánů), hodnocení znalostí a dovedností žáků, příprava závěrečných zkoušek. Není však věnována pozornost koncepčním záměrům ve výuce oborů, které vyžadují rozpracování či úpravy učebních dokumentů (např. plán metodické komise pro obor kuchař – číšník pro pohostinství nepočítá se zpracováním učebních osnov výběrových předmětů plánovaných pro výuku žáků od následujícího školního roku). Pro práci metodických komisí vedením školy vymezeny kompetence či stanovena zodpovědnost za konkrétní oblasti ve výchovně-vzdělávací činnosti. Komise všeobecně vzdělávacích předmětů činnost nevykazuje.

Ve vedení pedagogických pracovníků vycházejí vedoucí úseků ze skutečnosti, že většina vyučujících působí ve škole dlouhodobě, spoléhá na jejich zkušenosti, znalost podmínek i znalost potřeb žáků v jednotlivých typech školy (SOU, OU, U).

Kontrolní a hospitační činnost řídicích pracovníků (ředitele školy, zástupců ředitele pro teoretické a praktické vyučování) je plánována, k datu zahájení inspekce byla realizována jen v oblasti kontrol. Kontroly provedené ředitelem školy jsou pouze evidovány, zástupce ředitele pro teoretické vyučování vede o této činnosti záznamy včetně jednotlivých zjištění, na úseku praktického vyučování není o kontrolách vedena žádná evidence. Z předložené dokumentace není zřejmé, zda jsou pracovníci s výsledky kontrol seznamováni. Hodnocení pedagogických pracovníků je v kompetenci vedoucích jednotlivých úseků, s výjimkou úseku teoretického vyučování nebyla předložena žádná kritéria hodnocení.

Vedení školy se aktuálně i výhledově zabývá otázkou získání pedagogických pracovníků, kteří by splňovali předepsané kvalifikační předpoklady a postupně nahradili učitele v důchodovém

věku. Počátek školního roku 2004/2005 byl nepříznivě ovlivněn tím, že nenastoupila učitelka pro výuku jazykových předmětů (český jazyk a literatura, německý jazyk). Náhradu za tuto pracovníci získala škola teprve v průběhu měsíce října, kdy do školy nastoupily dvě učitelky. K datu ukončení inspekce byly personální podmínky školy vzhledem k potřebám výuky plně zajištěny.

V oblasti vzdělávání pedagogických pracovníků je věnována pozornost studiu pro doplnění požadované kvalifikace. Působení vedení školy v této oblasti je úspěšné. V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je podle potřeb školy využívána nabídka vzdělávacích institucí. Možnost účasti na nabízených vzdělávacích akcích je omezena jednak dobou jejich konání, která zasahuje do průběhu vyučování, a jednak vysokými finančními náklady na odborná školení ve vyučovaných profesích (např. kurzy v oblasti autoopravárenství).

Personální podmínky jsou ve sledovaných oblastech průměrné.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Pro výchovně-vzdělávací činnost využívá škola dvě budovy, z nichž jedna je v majetku města (hlavní budova školy), dále vlastní dílenské prostory umístěné mimo tyto budovy a školní pozemky určené pro odborný výcvik žáků. Pro praktickou činnost žáků jsou rovněž smluvně zajištěna další provozní pracoviště.

Teoretické vyučování probíhá v hlavní budově školy. K dispozici je celkem devět učeben, všechny jsou vybaveny novým žákovským nábytkem a ve většině z nich je také stabilně umístěna didaktická technika (televize, videopřehrávače, zpětné projekory) či jsou pro využití projekce přizpůsobeny (stahovací plátna, možnost zatemnění). Učebny využívané pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů nemají další specifické vybavení. Odborné učebny určené pro výuku technických a zahradnických předmětů jsou účelně vybaveny prostředky pro názorné vyučování; výhodou je propojení těchto učeben s odbornými kabinety, což umožňuje operativní využití inventáře školních sbírek. Jedna učebna je vybavena výpočetní technikou, k dispozici je dvanáct žákovských pracovišť se zajištěným přístupem na internet. Učebna výpočetní techniky je žákům v době mimo vyučování zpřístupněna v omezené míře, její otevření závisí na možnosti zajistit v této době pedagogický dozor a na schopnosti zájemců samostatně a racionálně s touto technikou zacházet. Žákům speciální školy (OU) jsou v průběhu studia bezplatně poskytovány učebnice. Žákům SOU a U jsou některé odborné učebnice v hodinách zapůjčovány.

Pro tělesnou výchovu je využívána malá tělocvična v hlavní budově školy a sportovní hala města včetně venkovních sportovišť.

Druhá školní budova (označovaná jako budova domova mládeže) je od hlavní budovy vzdálena asi tři minuty chůze. Slouží jako domov mládeže a školní jídelna, část budovy je vyhrazena také pro praktickou činnost žáků.

Pro praktické vyučování žáků v technických oborech jsou využívány vlastní dílenské prostory rozmístěné v obou školních budovách a dále ve dvou samostatných objektech (označovaných jako dílny – statek a dílny STS) v místě sídla školy. Podle členění a vybavení těchto prostor jsou k dispozici dílny využívané pro výuku žáků prvních ročníků bez rozdílu oboru (zámečnické dílny, elektrodílna, obrobna) a specializovaná pracoviště určená pro výuku konkrétního oboru, na kterých jsou vyučováni žáci druhých a třetích ročníků. Pro obor Automechanik byla zřízena dvě specializovaná pracoviště, jedno je využíváno především k ukázkám a nácviku základních profesních dovedností, jedno je reálným provozním pracovištěm (dílny STS).

Pro obor Technické služby v autoservisu bylo zřízeno jedno specializované pracoviště. Pro obor Opravářské práce je specializované pracoviště smluvně zajištěno v provozech akciové společnosti činné v oblasti agropodnikání (mimo sídlo školy). Pro nácvik mechanizovaných prací v rostlinné výrobě žáky tohoto oboru je využíván školní pozemek a škola je pro tuto výuku vybavena vlastními prostředky (traktory, zemědělská technika).

Pro praktické vyučování žáků zahradnických oborů jsou v budově domova mládeže vyčleněny samostatné prostory (jedno podlaží). K dispozici jsou učebny využívané pro nácvik základních dovedností, aranžérské práce a suché vazby; jedna místnost byla vyhrazena a zařízena pro poznávání rostlin. Na školním pozemku byly zřízeny tři menší skleníky a fóliovník. Mimo to byl škole pro práci žáků bezúplatně zapůjčen pozemek (cca 2000 m²), který je využíván pro výuku pěstování zeleniny. Stávající podmínky škola dále rozšířila tím, že uzavřela smlouvu se zahradnickou firmou (mimo sídlo školy) o poskytnutí svých pracovišť pro odborný výcvik žáků. (Firma se zabývá pěstováním květin i dřevin a údržbou zahrad.)

Pro potřeby praktického vyučování v oboru Kuchař – číšník pro pohostinství bylo rovněž vyhrazeno jedno podlaží v budově domova mládeže. Podmínky vytvořené pro odborný výcvik žáků jsou přizpůsobeny reálným provozům společného stravování. Ve vyhrazených prostorách byla zřízena cvičná kuchyně a jídelna (s obsluhou strážníků), kde jsou připravována a podávána jídla pro veřejnost a zaměstnance školy. K dispozici je potřebné provozní zázemí a dvě učebny, z nichž je pro praktické vyučování využívána pouze jedna. Nepoužívaná druhá učebna byla zřízena se záměrem získat odbornou učebnu pro obor kuchař – číšník, která v hlavní budově školy chybí. Tento záměr zatím nebyl z organizačních důvodů realizován. Pro výuku žáků druhého ročníku je využívána také školní kuchyně, která zajišťuje stravování pro žáky školy.

Školní autopark je vhodně vybaven pro výuku opravářských a zemědělských prací, pro výuku v autoškole a pro dopravu žáků na vzdálená pracoviště. Pro zahradnické obory je škola vybavena mechanizačními prostředky.

Pro oblast materiálně-technického zabezpečení byl zpracován plán investičních akcí na roky 2005 až 2009 (podklad pro přípravu rozpočtu Karlovarského kraje) a dále záměry pro modernizaci či doplnění stávajícího vybavení učeben a pracovišť. Žádná z plánovaných investičních akcí nemá charakter naléhavosti havarijního stavu. Stávající vybavení školy pro teoretické a praktické vyučování splňuje nároky učebních osnov. Plánované záměry v oblasti materiálně-technických podmínek jsou opodstatněné a jejich realizace je žádoucí.

Materiálně-technické podmínky jsou ve sledovaných oblastech velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vyučované obory

Vyučované obory jsou realizovány v souladu s rozhodnutím MŠMT o zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení.

Výuka jednotlivých oborů se řídí schválenými učebními dokumenty. Dokumentace školy zpracovaná v návaznosti na schválené učební dokumenty (učební plány školy, rozpracované učební osnovy, tematické plány jednotlivých předmětů) je schválena ředitelem školy.

V rozpracování učebních plánů do podmínek školy nebyl (s výjimkou oboru Technické služby v autoservisu) překročen povolený rozsah úprav. Učební plán školy pro první ročník oboru 23-68-E Technické služby v autoservisu byl v rámci disponibilních hodin rozšířen o šest povinných vyučovacích předmětů. Záměrem úpravy byla snaha poskytnout žákům s potřebnými schopnostmi takové základní vědomosti, aby mohli pokračovat ve studiu v oboru

Automechanik. Touto úpravou však byla zvýšena náročnost studia pro všechny žáky bez ohledu na jejich vstupní studijní předpoklady.

Učební osnovy sledovaných vyučovacích předmětů jsou dodržovány. Učivo stanovené v některých oborech rámcovými učebními osnovami bylo pro výuku rozvrženo do jednotlivých ročníků studia. Ve všech oborech byly učební osnovy předmětů vyučovaných ve školním roce 2004/2005 časově rozvrženy v ročních tematických plánech vyučujících.

Rozvrh hodin jednotlivých tříd koresponduje s učebními plány oborů jak ve skladbě vyučovaných předmětů, tak i v jejich hodinové dotaci; je v souladu s reálnou výukou.

Kontrola zaměřená na plnění učebních osnov je zakotvena v plánech kontrolní a hospitační činnosti vedoucích pracovníků (ředitel školy, zástupci ředitele), je předmětem jednání plánovaných porad a je také součástí plánů předmětových komisí. Podkladem pro tuto kontrolu jsou tematické plány vyučujících schválené ředitelem školy. V průběhu inspekce nebylo (s jedinou výjimkou) zjištěno časové zpoždění výuky ve srovnání s tematickými plány. K časovému skluzu ve výuce českého jazyka a literatury došlo z výše uvedeného důvodu v personálním zajištění předmětu.

Povinná dokumentace (evidence žáků školy, osobní dokumentace žáků s postižením, katalogové listy, třídní knihy, záznamy z pedagogických rad) je vedena v souladu s právními předpisy. Zjištěné formální nedostatky byly s vedením školy projednány.

Organizace teoretického i praktického vyučování (počátek a konec vyučování, délka pracovní doby, počet a délka přestávek) ve škole a na školních pracovištích je v souladu s právními předpisy.

Podmínky pro organizaci praktického vyučování na pracovištích firem jsou součástí uzavřených smluv a jsou v souladu s právním předpisem. Smluvně zajištěná pracoviště využívá škola pro žáky všech oborů. V oboru Opravářské práce a ve všech zahradnických oborech je na smluvní pracoviště umístěna vždy celá pracovní skupina žáků vedená mistrem odborné výchovy (zaměstnanec školy). Pracoviště zajištěné pro obor Opravářské práce je v průběhu školního roku využíváno trvale; pracoviště pro zahradnické obory je využíváno podle potřeby (v průběhu školního roku nepravidelně). Doprava pracovních skupin žáků na tato pracoviště je zajištěna. V ostatních oborech jsou na smluvní pracoviště individuálně umístěni pouze žáci v posledním ročníku studia, jejich výuka je vedena instruktory (zaměstnanci firem). V oboru Kuchař – číšník pro pohostinství je na těchto pracovištích zajištěna výuka všech žáků třetího ročníku. Pro žáky oboru Technické služby v autoservisu je využíváno jediné pracoviště v místě sídla školy; žáci jsou na pracoviště vysíláni v průběhu školního roku nepravidelně a krátkodobě. Žákům oboru Automechanik vychází škola vstříc tím, že zájemcům o individuální výuku smluvně zajistí praktické vyučování na pracovištích firem (ve školním roce 2004/2005 je takto umístěno pět žáků). Všechna pracoviště byla zajištěna ve firmách činných v oblasti odpovídajících profesí. Předložené smlouvy jsou ve školním roce 2004/2005 platné. Počet smluvních pracovišť a jejich využívání v průběhu školního roku žáky odpovídají potřebám výuky v jednotlivých oborech.

Všem žákům školy (SOU, OU, U) je jedenkrát za dobu studia poskytováno pracovní oblečení a pracovní obuv. V průběhu praktické výuky na školních i smluvních pracovištích se žáci podílejí na produktivní práci. Poskytování odměn žákům bylo doloženo předpisem platným pro ekonomický úsek; kritéria pro určení výše této odměny nebyla zpracována.

Školní řád stanoví povinnosti i práva žáků školy a žáci s ním byli prokazatelně seznámeni; mimo to je trvale zveřejněn v přístupných prostorách hlavní budovy školy. Povinnosti žáků jsou v části týkající se nepřítomnosti ve škole (omlouvání absence) dále konkretizovány v dodatku ke školnímu řádu, který je součástí žakovských knížek. Tento dodatek je neoficiální

a svým zněním je v rozporu jak s ustanovením platného školního řádu, tak s ustanovením právního předpisu (vyhláška o středních školách); kromě toho činí rozdíl mezi povinnostmi místního a dojíždějícího žáka.

Výsledky vzdělávání žáků jsou pro přehled žáků a jejich zákonných zástupců průběžně zaznamenávány v žákovských knížkách. Rodiče mohou být o prospěchu a chování žáka informováni na třídních schůzkách, individuálně při osobním jednání nebo písemným vyrozuměním.

Výchovné poradenství a oblast prevence sociálně patologických jevů jsou zajišťovány jedinou vyučující, která ve funkci výchovné poradkyně působí prvním rokem. V plánu činnosti pro školní rok 2004/2005 vycházela výchovná poradkyně ze znalosti žáků i ze zkušeností, které získala jako metodička prevence sociálně patologických jevů. Plán obsahuje záměry a stanoví formy průběžného výchovného působení i termínované akce. V průběhu měsíce září a října byly s třídními učiteli a vychovateli dohodnuty podmínky vzájemné spolupráce v této oblasti, byla zpracována evidence žáků vyžadujících individuální péči a definovány základní potřeby žáků. V plánované činnosti výchovné poradkyně jsou rovněž zahrnuty konzultace s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny a dorostovým lékařem. (Vlastního psychologa škola nemá.)

Program primární prevence sociálně patologických jevů vychází z aktuálních potřeb, v realizaci počítá se spoluprací odborníků i s nabídkou aktivit pro volný čas žáků, jedním z prostředků působení je také zajištění informovanosti rodičů. Negativní jevy jsou školou řešeny bezprostředně a vhodným způsobem; nejčastěji je řešena problematika kouření (v některých případech i zneužití drogy).

Klima školy bylo sledováno prostřednictvím žákovských dotazníků, pohovorů se žáky i hospitační činností. Žáci hodnotili své chování, vztahy s učiteli a vzájemné vztahy mezi žáky jako dobré. Souhlasili s tím, že nejčastějším problémem je kouření; uvedli také, že jim učitelé pravidelně vysvětlují nebezpečí užívání alkoholu a drog a že případy šikany či jejího náznaku ihned účinně řeší. Vztahy mezi učiteli a žáky sledované v průběhu inspekční činnosti se projevovaly jako vstřícné, se zájmem vyučujících o nenásilné výchovné působení.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech

Český jazyk a literatura, občanská nauka a občanská výchova

Výuka předmětů byla sledována napříč učebními obory u obou vyučujících českého jazyka a literatury a jedné vyučující občanské nauky (respektive výchovy). Cíle výuky byly většinou stanoveny přiměřeně k aktuálnímu stavu třídy, respektování individuálních vzdělávacích potřeb žáků bylo sledováno jen ojediněle. Vyučující českého jazyka a literatury i občanské nauky (výchovy) postupovali v souladu se svými tematickými plány, probírané učivo navazovalo na předcházející témata.

Český jazyk a literaturu vyučují ve škole dva vyučující; pouze jeden vyučující však splňuje podmínky odborné i pedagogické způsobilosti. Jedna vyučující (s pedagogickou způsobilostí pro nižší stupeň) nastoupila do školy k datu zahájení inspekce, a proto nebyl její vliv na průběh vzdělávání a výchovy posuzován. Výuku občanské nauky (výchovy) zajišťuje jedna vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí; dosáhla vysokoškolského vzdělání v oblasti veřejnosprávní. Zájem o předmět se projevuje účastí vyučující na školeních a v kurzech souvisejících s problematikou občanské výchovy.

Výuka sledovaných předmětů je organizována v běžných učebnách, které jsou svou výzdobou orientovány na oblast odborného vzdělávání. Nejčastěji žáci docházeli do učebny, kde je

výhodou blízkost kabinetu vyučující a možnost operativního použití didaktických pomůcek. Ve sledovaných hodinách českého jazyka a literatury měli žáci k dispozici učebnice, v průběhu výuky je však nepoužívali; rovněž v hodinách občanské nauky (výchovy) nebyla sledována práce s učebnicemi ani s jinou odborně zaměřenou literaturou. Vyučující dávali přednost pracovním listům, které pro žáky sami připravují jako doplňkový materiál. Didaktická technika nebyla ve sledovaných hodinách používána.

Všechny sledované hodiny byly připravené a promyšlené po stránce obsahové i po stránce metodické, přesto bylo v jednotlivých hodinách dosahováno různého efektu. Ve výuce obou předmětů převládá frontální způsob práce, který je převážně založen na řízeném rozhovoru, samostatná individuální práce žáků byla zařazována méně a s malým výsledným efektem (jedenkrát jako jediná forma v celé hodině, jedenkrát pro ověření znalostí žáků). Diferencované zadávání úkolů podle schopností žáků v jednotlivých hodinách sledováno nebylo; při vedení výuky v různých součástech školy (SOU, OU, U) se vyučující snaží o zohlednění specifických studijních předpokladů žáků.

Zájem žáků o výuku i jejich aktivita byly ve sledovaných hodinách spíše průměrné, souvisely s atraktivností probírané látky, s pořadím hodiny v rozvrhu dne a byly rovněž odrazem ne příliš nápadité volby a uplatnění didaktických metod. Větší pozornost a zájem žáků se krátkodobě dařilo získat v těch částech hodin, kdy vyučující dokázali vytvořit prostor pro uplatnění osobní zkušenosti žáků, jejich znalostí a dovedností. V případě spíše ojediněle zadávaných samostatných prací byla prováděna kontrola splněných úkolů, ne vždy však byla využita pro práci s chybou.

Pro většinu sledovaných hodin bylo charakteristické dobré pracovní klima vytvářené především vyučujícím. Pravidla komunikace mezi vyučujícími a žáky byla akceptována, pravidla komunikace mezi žáky navzájem až na jednu výjimku rovněž. Osobnostní kvality vyučujících i způsob jejich komunikace se žáky vytvářejí prostor pro vyjádření vlastního názoru žáků, diskusi či kladení dotazů. Podpora rozvoje komunikativních dovedností žáků ze strany vyučujících je uvědomělá a cílená. Prostor pro osobnostní a sociální rozvoj žáků i výchovu ke vzájemnému respektování a toleranci je vytvářen, ne vždy však s patřičným efektem a odezvou ze strany žáků.

Otázky při opakování a ověřování znalostí žáků (klasické zkoušení u tabule sledováno nebylo) byly spíše zaměřeny na pamětní zvládnutí učiva, méně pak na jejich praktické zvládnutí. Samostatná práce žáků byla kontrolována, v jednom případě byla hodnocena klasifikací, většinou slovně hodnocena. Vedení žáků k uvědomělému sebehodnocení nebylo ve sledovaných hodinách zaznamenáno, k sebehodnocení docházelo spíše spontánně ze strany žáků samotných. Jen některé hodiny byly uzavřeny stručným zhodnocením práce žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a literatuře, v občanské nauce a občanské (výchově jsou celkově hodnoceny jako dobré.

Německý jazyk a konverzace v německém jazyce

Ve školním roce 2004/2005 je ve škole vyučován pouze německý jazyk, a to ve všech učebních oborech SOU a v prvním ročníku oboru Technické služby v autoservisu (U). Konverzace v německém jazyce je vyučována v prvním a třetím ročníku oboru Kuchař – číšník pro pohostinství (SOU). Sledované hodiny byly připravené a měly promyšlenou strukturu. Cíle výuky vycházely z požadavků učebních osnov, byly jasně a srozumitelně formulované, ne vždy však byly stanoveny přiměřeně k aktuálnímu stavu třídy.

Výuku německého jazyka zajišťoval od počátku školního roku jeden vyučující, v průběhu inspekce byla přijata další učitelka. Žádný z vyučujících nesplňuje podmínky odborné a

pedagogické způsobilosti stanovené právním předpisem. Jeden je však rodilý mluvčí s dlouholetou pedagogickou praxí, začínající učitelka má základní státní jazykovou zkoušku z německého jazyka. Hospitace proběhly u obou vyučujících. Chybějící kvalifikační předpoklady učitele se pouze částečně projevily při organizaci a metodickém zvládnutí sledované výuky, jsou však vyvažovány kvalitním lidským přístupem a korektním způsobem chování vyučujícího k žákům. Vzhledem k tomu, že začínající učitelka se v době konání inspekce se žáky a úrovní jejich jazykových dovedností se teprve seznamovala, nebyl její podíl na kvalitě vzdělávání v předmětu hodnocen.

Většina sledovaných hodin probíhala v jedné učebně vybavené pouze základním školním nábytkem a instalovanou didaktickou technikou, motivační prvky pro jazykovou výuku zde chybějí. Kromě jazykových učebnic a sešitů žáci pracovali s pracovními materiály (nejčastěji doplňkovými cvičeními), které připravuje učitel sám. Vyučující důsledně dbá na uplatňování principu názornosti, což se projevuje v pečlivé práci s tabulí. Práce se slovníkovými příručkami sledována nebyla. Vyučující má k dispozici didaktickou techniku, ve sledovaných hodinách však využívána nebyla.

Ve sledované výuce převažoval frontální způsob práce s aktivní rolí učitele, individuální samostatná práce žáků byla zařazována pouze ojediněle, skupinová práce žáků sledována nebyla. Sledovaná výuka byla výrazně orientována na osvojení lexikálně gramatického učiva, rozvíjení komunikativních dovedností žáků orientované na vyjadřování žáků v cizím jazyce nebylo sledováno, chyběly rovněž nácvik správné výslovnosti a poslech s porozuměním. Největší pozornost byla věnována vysvětlení a zápisu slovní zásoby a mluvnice, jejich praktickému procvičení a zopakování bylo věnováno méně pozornosti.

Ve většině sledovaných hodin byla úvodní motivace zúžena na seznámení s obsahem hodiny. Aktivita žáků a jejich zájem o probírané učivo byly větší v těch hodinách, kdy se probírané učivo vztahovalo ke studovanému oboru a kdy žáci mohli uplatnit již získané znalosti a vědomosti. Významným motivačním prvkem je citlivý přístup vyučujícího k žákům.

Ve sledované výuce byla vytvořena příjemná atmosféra. Komunikace mezi vyučujícím a žáky i mezi žáky navzájem probíhala na základě dohodnutých pravidel, která byla vzájemně respektována a dodržována. Pro aktivní zapojení žáků do výuky chybí vyučujícímu větší invence při střídání metod a forem práce.

V průběhu výuky bylo u vyučujícího sledováno individuální i písemné ověřování znalostí žáků. Klasifikace byla vcelku přiměřená výkonům žáků, ne vždy však byla zcela zdůvodněná. K sebehodnocení a vzájemnému hodnocení žáci vedeni nebyli. Závěrečné zhodnocení práce žáků nebylo prováděno.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyce jsou hodnoceny jako dobré.

Přírodovědné předměty (matematika, fyzika, chemie, biologie, základy ekologie)

Matematika je vyučována ve všech učebních oborech (SOU, OU, U), fyzika v oboru Automechanik (SOU) a v oboru Technické služby v autoservisu (U), chemie a biologie jsou vyučovány v oboru Zahradník (SOU) a základy ekologie v oborech Automechanik (SOU), Technické služby v autoservisu (U) a Květinářské práce (OU).

V plánování a přípravě výuky vyučující vhodně zohledňovali rozdílnou úroveň žáků jednotlivých oborů. V úvodu sledovaných hodin byli žáci seznamováni s obsahem vyučovací hodiny, který byl někdy formulován jako výukový cíl. Příprava hodin jednotlivými učiteli měla velmi rozdílnou úroveň. Při výuce postupovali učitelé v souladu s tematickými plány. Úvodní opakování vždy navazovalo na předcházející témata.

Matematiku vyučují tři učitelé, jeden má pro výuku předmětu předepsanou odbornou i pedagogickou způsobilost a zabezpečuje většinu vyučovacích hodin tohoto předmětu, dva jsou kvalifikovanými učiteli odborných technických předmětů. Předměty fyzika, chemie a biologie zajišťují dva učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku odborných předmětů. Ekologii vyučují dva učitelé, z nichž jeden je kvalifikovaným učitelem odborných předmětů a jeden předepsané kvalifikační požadavky nespĺňuje. Ve sledovaných hodinách se částečně projevil nedostatek odborné způsobilosti.

Výuka probíhala v kmenových učebnách vybavených didaktickou technikou; ta však v žádné hodině využita nebyla. Názorné pomůcky byly využívány jen sporadicky ve fyzice. Základní studijní pomůckou žáků byly poznámkové sešity. Učebnice v hodinách využívány nebyly. V matematice a fyzice připravovali učitelé žákům pracovní listy se zadáním úloh a vedli žáky k využívání matematických a fyzikálních tabulek. V hodinách mohli žáci používat osobní kalkulátory.

Metodickým základem vyučovacích hodin byl řízený rozhovor se snahou aktivizovat žáky v průběhu hodiny a využívat jejich zkušeností z praxe. Dominantní postavení učitele v hodině omezovalo aktivní činnosti žáků. Výuka byla vedena frontálně, skupinová práce se nevyskytovala. Pozitivním znakem byla snaha vyučujících o srozumitelné a praktické aplikační pojetí výuky. Prezentace učební látky v matematice a fyzice zohledňovala rozdílnou úroveň tříd v jednotlivých oborech.

V hodinách se motivace omezovala na úvod vyučovacího celku, průběžné motivaci již učitelé pozornost nevěnovali. Komunikace probíhala jen ve směru od učitele k žákovi. Ve většině sledovaných hodin vládla dobrá pracovní atmosféra, žáci (zejména středního odborného učiliště) mohli otevřeně komunikovat, ale odbornou diskuzi museli vždy iniciovat vyučující. Při vedení žáků k používání odborné terminologie a spisovného jazyka nebyli vyučující vždy důslední.

V hodnocení převažovalo písemné zkoušení. Průběžné hodnocení práce žáků se vyskytovalo jen v některých hodinách, závěrečné zhodnocení práce třídy bylo často velmi všeobecné nebo se z časových důvodů neuskutečnilo.

Průběh a výsledky vzdělávání v přírodovědných předmětech jsou průměrné.

Předmět práce s počítačem

Předmět práce s počítačem (v některých oborech nazvaný obsluha osobních počítačů či výpočetní technika) je vyučován jako povinný předmět ve všech učebnách oborech SOU, v oboru Technické služby v autoservisu (U) a v oboru Květinářské práce (OU). V rozvrhu hodin je zařazen ve dvouhodinových celcích. Obsahové pojetí výuky je standardní, žáci mají možnost uživatelsky zvládnout práci s textem, tabulkami, grafy a datovými soubory včetně základů práce s Internetem a elektronickou poštou. Vyučující stanovili výukové cíle s přihlédnutím k aktuálnímu stavu tříd v jednotlivých oborech a vstupním dovednostem žáků ve vztahu k počítačové technice.

Předmět vyučují dva učitelé bez odborné způsobilosti pro tento předmět. Tato skutečnost neměla negativní vliv na odbornou ani metodickou stránku vyučovacích hodin.

Pro výuku předmětu má škola specializovanou učebnu s kvalitním technickým i programovým vybavením včetně propojení v síti a připojení na Internet. Učebna je spravována jedním z vyučujících, který působí jako správce počítačové sítě, a její provozní podmínky jsou stanoveny tak, aby počítače byly maximálně k dispozici žákům školy. Vzhledem k tomu, že je zde dvanáct žakovských počítačů, dělí se některé početnější třídy na dvě skupiny, aby mohl každý žák pracovat samostatně a výuka tak byla skutečně efektivní.

Hospitované hodiny byly dobře připraveny a zejména v oborech středního odborného učiliště efektivně organizovány. Vyučující z řídicího počítače kontrolovali práci žáků, nebo se individuálně věnovali jednotlivým žákům u jejich pracoviště. Náročnost práce zohledňovala rozdílnou úroveň tříd v jednotlivých součástech školy (SOU, OU, U), v rámci třídy pak vyučující dbali na individuální schopnosti jednotlivých žáků. Výuku výpočetní techniky završuje v oborech středního odborného učiliště individuální práce s odborným zaměřením odpovídajícím profesi žáků.

Motivace byla soustředěna na úvodní část hodiny. Výrazně motivačně působila možnost využít dovedností a znalostí v práci s výpočetní technikou při řešení ročníkové práce s odbornou tematikou, na jejímž zadání a hodnocení se podílí učitel odborného předmětu.

Vyučující mají přirozenou autoritu, vzájemná komunikace v hodinách je vedena v přátelském duchu a povzbuzujícím způsobem. Zvolené metody práce vhodně upevňovaly sebedůvěru žáků.

Pro hodnocení žáci odevzdávají v průběhu hodiny samostatná řešení praktických úloh a aplikací. V průběhu vyučovacích hodin oceňovali vyučující pokrok v práci žáků s počítačem a hodnocení zdůvodnili.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu práce s počítačem jsou hodnoceny jako vynikající.

Odborné předměty v technických oborech (Automechanik, Opravářské práce, Technické služby v autoservisu)

V průběhu inspekce byla sledována výuka těchto předmětů: opravy a diagnostika, motorová vozidla, automobily a technické kreslení v oboru Automechanik; stroje a zařízení a technologie oprav v oboru Opravářské práce; technologie v oboru Technické služby v autoservisu.

Při plánování a přípravě výuky vycházejí učitelé z vlastních tematických plánů. V bezprostřední přípravě vyučovacích hodin věnovali pozornost zajištění názornosti učiva. Stanovené výukové cíle byly přiměřené schopnostem žáků vyučovaných v jednotlivých součástech školy (SOU, OU, U) a byly v průběhu hodin splněny. Ve všech sledovaných hodinách měla výuka logickou návaznost na probrané učivo i na praktické zkušenosti žáků.

Výuku technických předmětů zajišťují čtyři učitelé, chybějící odborná a pedagogická způsobilost jednoho z nich neměla negativní vliv na kvalitu sledovaných hodin. Tři z těchto vyučujících se podílejí na výuce žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (OU); předepsané doplňující vzdělání v oblasti speciální pedagogiky má pouze jeden z nich. Ani tato skutečnost neměla nepříznivý vliv na průběh výuky sledované ve třídách OU.

Většina vyučovacích hodin probíhala v odborných učebnách. Z organizačních důvodů jsou pro výuku technických předmětů využívány také běžné učebny, a to zpravidla pro žáky nižších ročníků. Ve všech sledovaných hodinách byly účelně použity názorné pomůcky, reálné ukázky či didaktická technika. Ve většině sledovaných předmětů měli žáci k dispozici vlastní učebnice, v některých předmětech byly učebnice žákům v hodinách půjčovány.

Charakteristickým znakem všech sledovaných hodin byla snaha vyučujících o praktické pojetí výuky a srozumitelnost. Nízké počty žáků ve třídách (zejména třídy OU a U) umožňovaly vyučujícím, aby i při frontálním vedení hodin navázali bližší kontakt se žáky a uplatnili individuální přístup. Zařazované vyučovací činnosti korespondovaly s organizačním členěním hodin (úvodní opakování, výklad, závěrečné shrnutí učiva), ne vždy však refletovaly aktuální stav třídy a tím ztrácely na účinnosti. Efektivnější vyučovací metody, dialog a řízený rozhovor, byly více uplatňovány ve třídách OU a U.

Motivační působení vyučujících bylo rozdílné. V prvních ročnících se učitelé více než na motivaci žáků soustředili na důsledné prosazování a uplatňování pravidel směřujících ke kázní, vytváření pracovních návyků a plnění zadaných úkolů žáky; ve vyšších ročnících více vytvářeli prostor pro uplatnění praktických zkušeností žáků a vycházeli vstříc jejich profesním zájmům. Ve třídách OU a U vyučující flexibilně využívali aktuálního zájmu žáků a většinou úspěšně směřovali jejich aktivitu ke stanoveným výukovým cílům.

Ve většině sledovaných hodin byla komunikace mezi učiteli a žáky bezproblémová, žáci dodržovali stanovená pravidla a respektovali vyučujícího.

K hodnocení znalostí žáků je využíváno ústní a písemné zkoušení. Pro žáky OU a U jsou k písemnému zkoušení připravovány testy s nabídkou odpovědí či otázky, které vyžadují pouze stručnou odpověď. Při prověřování znalostí jsou vyučujícími respektovány formy zkoušení, které žákům individuálně vyhovují (písemné, ústní – u tabule či v lavici).

Průběh a výsledky vzdělávání v technických předmětech jsou velmi dobré.

Odborné předměty v zahradnických oborech (Zahradník, Zahradnická výroba, Květinářské práce - květinářské a aranžérské práce)

V průběhu inspekce byly v jednotlivých oborech sledovány tyto předměty: sadovnictví, ovocnictví, zelinářství v oboru Zahradník, kreslení a modelování, květinářství, vazačství a aranžování květin v oboru Květinářské práce – květinářské a aranžérské práce, ovocnictví v oboru Zahradnická výroba.

Plánování výuky vychází z učebních osnov, volba a rozsah učiva jsou přizpůsobeny charakteru učebního oboru i profesním potřebám žáků. Cíle výuky byly stanoveny převážně s ohledem na aktuální stav jednotlivých tříd. Probírané učivo vždy navazovalo na předcházející témata.

Na výuce sledovaných předmětů se podílejí tři vyučující. Chybějící odborná způsobilost dvou z nich vyla vyvážena dlouholetými praktickými zkušenostmi v oboru, což pozitivně ovlivnilo věcnou i odbornou stránku výuky. V některých hodinách se však projeví dílčí nedostatky v organizaci výuky i ve výběru a využití zvolených metod a forem práce.

Většina sledovaných hodin probíhala v odborné učebně, jejíž vybavení a uspořádání bylo vzhledem k cílům výuky dostačující. V průběhu výuky byly často využívány učebnice, různorodé pomůcky (odborné a obrazové publikace, mapa, pracovní listy) a názorný materiál, avšak ne vždy bylo jejich využití účelné. Didaktická technika použita nebyla.

Organizace a vedení sledovaných hodin včetně využití vyučovacího času měly z hlediska účelnosti a efektivnosti rozdílnou úroveň. Výuka byla vedena frontálním způsobem s důrazem na aktivní roli vyučujících, jejichž projev ve výuce převažoval. Činnosti přispívající k aktivnímu učení žáků byly uplatňovány ojedinele. S novým učivem byli žáci seznamováni nejčastěji formou výkladu nebo řízeného rozhovoru, při němž se pouze některým vyučujícím dařilo aktivně zapojit žáky do výuky. Při výkladu nové látky vycházeli vyučující ze zkušeností a poznatků žáků, navazovali na odborný výcvik a často využívali mezipředmětové vztahy. Mezi učebními obory byl zřetelný rozdíl zejména v náročnosti vyučujících a v množství a rozsahu zvolené učební látky. Psychohygienické zásady byly převážně dodržovány, tempo výuky bylo přizpůsobeno možnostem žáků. V menší míře se vyskytly hodiny, které se vyznačovaly jednotvárností, stereotypem a malou aktivitou žáků.

Vstupní motivace se omezovala na seznámení žáků s tématem hodiny. Nejčastěji využívanými motivačními prostředky v průběhu výuky bylo uvádění příkladů z praxe a využívání znalostí a zkušeností žáků z odborného výcviku. V některých hodinách přispíval k motivaci žáků i partnerský přístup vyučujících.

Ve většině hodin bylo vytvořeno příznivé pracovní klima. Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla celkově velmi dobrá, dohodnutá pravidla byla vzájemně dodržována a respektována.

Znalosti a dovednosti žáků jsou ověřovány průběžně, formou společného frontálního opakování, individuálním zkoušením nebo písemnými testy. Zkoušení a úvodní opakování vždy navazovalo na probírané učivo. Otázky byly zaměřeny převážně na chápání vztahů a souvislostí a na schopnost aplikovat učivo. Hodnocení prováděné vyučující bylo objektivní a vždy zdůvodněné, respektovány byly individuální dispozice žáků. Pouze ojediněle byli žáci vedeni k vzájemnému hodnocení a sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání v odborných předmětech zahradnických oborů (Zahradník, zahradnice, Květinářské práce - květinářské a aranžérské práce a Zahradnická výroba) jsou hodnoceny jako dobré.

Odborné předměty v oboru Kuchař – číšník pro pohostinství

V průběhu inspekce byly sledovány tyto předměty: technologie, stolničení, potraviny a výživa, speciální obsluha.

Sledované předměty jsou vyučovány ve všech ročnících a tvoří odborný teoretický základ učebního oboru. Učivo stanovené platnými osnovami vyučující vhodně rozložil pomocí časově tematických plánů do období celého školního roku. Výukové cíle jednotlivých hodin byly přiměřené aktuálnímu stavu třídy a vyučující je naplňoval. Často se dařilo probíraná témata mezipředmětově propojovat. Příprava na hodiny byla na dobré úrovni, vyučující kladl důraz na odbornou stránku vyučování, ale méně pozornosti věnoval pedagogickému vedení hodin.

Všechny předměty vyučuje jeden vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti, ale přesto je jeho výuka na velmi dobré odborné úrovni, neboť má kvalitní znalosti z odborné praxe.

Materiální vybavení tříd vzhledem k těmto vyučovaným předmětům je minimální, ale ze souboru didaktické techniky bylo velmi vhodně využíváno video. Učitel měl pro žáky k dispozici také obrazový materiál, namnožené texty či schémata. S učebnicemi pracovali žáci jen v předmětu stolničení. Nejdůležitější pomůckou a studijním pramenem žáků byly sešity. Poznámky byly vedeny účelně a přehledně.

Nejčastější vyučovací metodou byl výklad přiměřeného rozsahu, který učitel doplňoval aktivizačními dotazy. Těmi navazoval především na vlastní zkušenosti žáků s probíraným tématem. Následovalo shrnutí a procvičení probírané látky spojené se zápisem do sešitu. Skupinová práce byla zařazována jen ojediněle. Spolupráce žáků nebyla v hodinách zaznamenána. Žáci byli vedeni k syntéze poznatků a v některých hodinách i k odkazům na jejich aplikaci v konkrétních podmínkách odborné praxe. Úrovni tříd bylo přizpůsobeno tempo výuky, které žákům umožňovalo osvojování základních pojmů, a většina tak formovala pozitivní vztah ke zvolenému oboru.

Zkušený učitel dokázal žáky vhodně motivovat. Příznivé pracovní klima vedlo k jejich spontánnímu jednání, při kterém si uvědomovali nezbytnost učiva k profesnímu růstu.

Pravidla komunikace mezi žáky a učitelem byla jasně stanovena a vzájemně respektována. V hodinách byl vytvářen prostor pro vyjádření vlastních názorů žáků, nebyl však žáky vždy využíván. Komunikace ve vyučovacích hodinách byla vedena jen mezi učitelem a žáky, ale nikoli mezi žáky navzájem.

V úvodu některých hodin bylo zařazeno ústní zkoušení, které hodnotil učitel známkou s jasně formulovaným odůvodněním, v závěru hodiny obvykle zhodnotil celkovou činnost třídy i jednotlivců. Při tom uplatňoval zejména pozitivní hodnocení, kterým se snažil motivovat žáky k další práci.

Průběh a výsledky vzdělávání v odborných předmětech učebního oboru kuchař– číšník pro pohostinství jsou velmi dobré.

Odborný výcvik v technických oborech

V průběhu inspekce byla sledována praktická výuka žáků třetích ročníků ve dvou pracovních skupinách oboru Automechanik a jedné skupině oboru Opravářské práce.

Při plánování výuky postupují vyučující podle vlastních tematických plánů. Pracovní činnost žáků je v průběhu dne operativně přizpůsobována přijatým zakázkám (obor Automechanik) či počasí, pokud jsou plánovány zemědělské práce (obor Opravářské práce). Plánované pracovní činnosti byly materiálově i technicky zajištěny.

Praktické vyučování ve sledovaných skupinách žáků zajišťují tři mistři odborné výchovy, chybějící pedagogická způsobilost mistra oboru Automechanik byla v průběhu výuky patrná.

Odborný výcvik žáků oboru Automechanik probíhal na obou specializovaných školních pracovištích. Jedno z těchto pracovišť (dílny STS) je současně využíváno pracovníky firmy, která se zabývá autoopravářskou činností. Tato skutečnost přispívá ke zvýšení počtu zakázek na pracovišti, na kterých se žáci také podílejí. Žáci oboru Opravářské práce vystřídali v průběhu dne tři pracoviště – zámečnickou dílnu, školní specializované pracoviště a školní pozemek. Vybavení pracovišť odpovídá požadavkům na profesní dovednosti žáků jednotlivých oborů. Na všech pracovištích jsou k dispozici osobní ochranné pracovní prostředky, které byly žákům podle potřeb poskytovány.

Organizace výuky v jednotlivých skupinách odpovídala charakteru pracovních činností a vzhledem k výukovým cílům byla účelná. Při seznámení žáků s programem vyučovacího dne i v průběhu výuky vyučující důsledně dbali na propojení praktických činností s teoretickými znalostmi žáků. Nově zařazované pracovní činnosti byly žákům vždy názorně předvedeny a vysvětleny, pro následující osvojení dovedností byl ponechán dostatečný časový prostor. Cvičné práce absolvovali žáci podle jejich náročnosti a fáze nácviku buď samostatně se závěrečnou kontrolou výsledku mistrem či pod přímým dohledem mistra. Na specializovaném pracovišti pro obor Automechanik (dílny STS) vykonávali žáci práce na zakázkách (produktivní práce) spolu s pracovníky kooperující firmy. Vedení žáků na tomto pracovišti předpokládá vzhledem k aktuálnímu stavu zakázek a jejich využití k výukovým cílům flexibilitu v organizaci práce. V koordinaci činnosti žáků však žádoucí míra improvizace chyběla.

Motivace žáků spočívala především v možnosti vlastní práce, která se bezprostředně promítala v reálném výsledku. K motivaci žáků přispíval většinou vstřícný přístup mistrů i jejich průběžné hodnocení práce žáků.

Komunikace mezi mistry a žáky byla přátelská a věcná, nebyla ovlivňována případným pracovním neúspěchem žáka. Žáci své mistry respektovali.

Slovní hodnocení dovedností žáků prováděli mistři průběžně, bezprostředně po dokončení každé pracovní činnosti. Klasifikace žáků v závěru pracovního dne byla doprovázena individuálním souhrnným hodnocením dosažených dovedností, osobního pokroku i pracovní aktivity. Hodnocena byla rovněž denní činnost celé pracovní skupiny.

Průběh a výsledky vzdělávání v odborném výcviku sledovaných technických oborů jsou velmi dobré.

Odborný výcvik v zahradnických oborech

V průběhu inspekce byla sledována výuka tří skupin žáků 2. a 3. ročníků učebních oborů Zahradník, Květinářské práce – květinářské a aranžérské práce a Zahradnická výroba. Při

plánování výuky vycházejí vyučující z požadavků učebních osnov, obsahové a časové rozvržení probíraného učiva přizpůsobují povětrnostním a provozním podmínkám. Cíle výuky stanovují přiměřeně k aktuálnímu stavu vyučovaných skupin.

Výuku ve sledovaných skupinách zajišťují tři mistrové odborné výchovy, chybějící pedagogická způsobilost dvěma a odborná způsobilost jedné z nich neměly negativní vliv na kvalitu sledované výuky.

Část výuky byla organizována na školní zahradě a část v pracovnách, v nichž je vytvořeno potřebné prostorové i materiální zázemí. Při prováděných činnostech žáci účelně využívali různorodé materiály a dovedně pracovali s ručním nářadím. Na některých pracovištích měli žáci k dispozici pracovní sešity, do nichž si zaznamenávali teoretické poznatky a prováděné činnosti. Všichni žáci měli pracovní oděv a obuv.

Sledovaná výuka byla účelně organizována a řízena, vyučovací čas byl využit efektivně. Jednotlivé činnosti byly vykonávány převážně individuálně, při některých pracovali žáci ve dvojicích či v menších skupinách. V části výuky zejména při výkladu pracovního postupu či opakování teoretických znalostí související s praktickou činností byla účelně zařazena frontální výuka. Pracovní činnosti žáků byly průběžně kontrolovány a v případě potřeby byla žákům poskytnuta individuální rada a pomoc. Na všech pracovištích byli žáci vedeni k samostatnosti a odpovědnosti za vykonanou práci. Psychohygienické zásady byly dodržovány, pracovní tempo bylo přizpůsobeno individuálním schopnostem jednotlivých žáků.

Všechny mistrové odborné výchovy účelně využívaly motivaci v úvodu i v průběhu vyučovacího dne. Nejvýrazněji k motivaci žáků přispívalo seznámení s cílem a průběhem výuky, možnost vytvořit reálný výrobek (vazačské práce) či možnost reálné práce (příprava výzdoby pro mateřskou školu). Rovněž pozitivní hodnocení a partnerský přístup mistrových odborné výchovy motivoval žáky k větší pracovní aktivitě. Ve sledovaných skupinách byla většina žáků aktivní a pracovala se zájmem.

Na všech pracovištích bylo vytvořeno příznivé pracovní prostředí. Vzájemná komunikace mezi mistrovými odborného výcviku a žáky i mezi žáky navzájem byla na velmi dobré úrovni. Stanovená pravidla chování a jednání byla dodržována, osobnost žáka respektována.

Hodnocení práce žáků bylo prováděno průběžně a mělo převážně pozitivní charakter. V závěru vyučovacího dne bylo vždy provedeno celkové zhodnocení prováděných činností i hodnocení individuálních výkonů žáků. V části sledované výuky byli žáci vedeni k vzájemnému hodnocení a sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání v odborném výcviku zahradnických oborů jsou velmi dobré.

Odborný výcvik žáků v oboru kuchař – číšník v pohostinství

V průběhu inspekce bylo navštíveno školní pracoviště, kde probíhala skupinová výuka žáků sledovaného oboru. Na pracovišti byli přítomni žáci prvního a část žáků třetího ročníku studia podle rozpisu do ranních či odpoledních směn. (Několik žáků třetího ročníku bude dle smluv umístěno na smluvní pracoviště od 1. listopadu 2004). Pro plánování výuky jsou využívány tematické plány a přeřazovací plány, podle kterých jsou žáci v intervalu dvou týdnů přeřazováni na jednotlivá pracoviště (kuchyně, jídelna). Organizace výuky odpovídala stanoveným cílům i provozním potřebám pracoviště.

Na praktickém vyučování sledovaného oboru se podílejí dvě mistrové odborné výchovy, chybějící kvalifikační předpoklady jsou vyvažovány jejich dlouhodobou pedagogickou a odbornou zkušeností, zájmem o vyučovaný obor a kvalitním přístupem k žákům.

Prostory pracoviště zahrnují cvičnou kuchyni s veškerým potřebným zázemím, jídelnu a učebnu, využívanou pro teoretické doplnění znalostí či instruktáž. Vybavení cvičné kuchyně

odpovídá požadavkům učebních osnov a je na velmi dobré technické úrovni. Jídelna byla pro účely praktického vyučování vybavena barovým pultem. V době mimo podávání jídel je jídelna účelně využívána k nácviku profesních dovedností v oboru číšník.

Ve sledovaných částech výuky vykonávali žáci pracovní činnosti, které odpovídaly ročníku jejich studia a příslušné profesi. Výuka žáků prvního ročníku měla charakter nácviku a procvičování dovedností; žákyně třetího ročníku pracovaly samostatně a byly nápomocné radou mladším žákům. Všichni žáci pracovali pod dohledem vyučujících, které jim podle potřeby poskytovaly radu a pomoc. Přestože se žáci prvních ročníků vzhledem k datu inspekce nepohybovali v novém pracovním prostředí dlouho, na pracovišti (v kuchyni i v jídelně při obsluhování strážníků) se orientovali s dostatečnou jistotou, technické prostředky, inventář a další vybavení používali vcelku účelně. Většina žáků prokazovala ve vykonávaných činnostech přiměřenou míru samostatnosti i zájem o zvolenou profesi. Teoretické doplnění praktické výuky formou shrnutí poznatků či instruktáže pro následující praktickou činnost je do průběhu pracovního dne zařazováno s ohledem na zajištění provozu pracoviště. Ve skupině číšníků je pracovní den touto částí výuky zahajován, ve skupině kuchařů jsou teoretické části výuky začleňovány průběžně, v souvislém celku či odděleně.

Významným motivačním prvkem ve výuce žáků je zodpovědnost žáků za kvalitu práce, okamžité hodnocení výkonu žáků, možnost reálné práce i skutečnost, že je vykonávána v prostředí, kde se setkávají se zaměstnanci školy a získávají od nich okamžitou zpětnou vazbu. Příznivě působí i velmi dobré interpersonální vztahy mezi vyučujícími a žáky, rovněž komunikace mezi žáky probíhala na velmi dobré úrovni. Z rozhovorů s některými žáky vyplývala spokojenost jak s vykonávanou prací, tak s pracovním prostředím.

Hodnocení žáků provádějí mistrové průběžně s cílem objasnit a upevnit profesionální dovednosti, ve sledované výuce bylo vždy motivační. Žáci jsou pravidelně klasifikováni, klasifikace je vyučujícími zdůvodňována.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v odborném výcviku žáků oboru kuchař – číšník pro pohostinství jsou velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola zpracovává přehledy klasifikace žáků, které tvoří přílohu záznamů z pedagogických rad. Analýza dosahovaných výsledků však zůstává na úrovni jednotlivých učitelů či předmětových komisí. Systém vlastní evaluace nebyl ve škole vytvořen.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Sledované všeobecně vzdělávací předměty (český jazyk a literatura, občanská nauka, německý jazyk a přírodovědné předměty) mají celkově dobrou úroveň.

Odborná složka výuky včetně praktického vyučování je ve sledovaných oblastech celkově velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 26 157/04-21 ze dne 19. září 2004;
2. učební plány školy platné ve školním roce 2004/2005 pro obory vyučované v jednotlivých součástech školy;

3. rozpis rámcových učebních osnov vyučovacích předmětů v oborech 65-51-H/002 Kuchař – číšník pro pohostinství, 41-52-E/008 Květinářské práce – květinářské a aranžérské práce, 23-68-E/001 Technické služby v autoservisu, 41-52-E/010 Zahradnická výroba, platné ve školním roce 2004/2005;
4. tematické plány sledovaných předmětů vyučovaných ve školním roce 2004/2005;
5. třídní knihy vedené ve školním roce 2004/2005;
6. deníky evidence odborného výcviku vedené ve školním roce 2004/2005;
7. katalogové listy vedené ve školním roce 2004/2005;
8. evidence žáků školy vedená ve školním roce 2004/2005;
9. osobní dokumentace žáků s postižením vedená ve školním roce 2004/2005;
10. záznamy z pedagogických rad včetně příloh;
11. rozvrh hodin platný ve školním roce 2004/2005;
12. časový rozvrh praktického vyučování platný ve školním roce 2004/2005;
13. školní řád platný ve školním roce 2004/2005;
14. žákovské knížky žáků vedené ve školním roce 2004/2005;
15. organizační řád platný ve školním roce 2004/2005;
16. plán práce školy pro školní rok 2004/2005
17. plány hospitační a kontrol ředitele školy a zástupců ředitele školy;
18. evidence kontrol provedených ředitelem školy ve školním roce 2004/2005;
19. zápisy z kontrol provedených zástupcem ředitele školy pro teoretické vyučování ve školním roce 2004/2005;
20. zápisy z porad vedení školy konaných ve školním roce 2004/2005;
21. zápisy z porad úseků teoretického a praktického vyučování konaných ve školním roce 2004/2005;
22. program primární prevence platný pro školní rok 2004/2005;
23. plán činnosti výchovné poradkyně platný pro školní rok 2004/2004;
24. dokumentace výchovné poradkyně vedená ve školním roce 2004/2005;
25. dotazník pro žáky středních a speciálních škol „Jaké je to být žákem této školy;“
26. plány práce předmětových komisí platné pro školní rok 2004/2005;
27. dokument „Kritéria pro přiznání osobního příplatku,“ podepsaná zástupcem ředitele pro teoretické vyučování, bez uvedení data;
28. smlouvy o zajištění praktického vyučování žáků na pracovištích firem platné ve školním roce 2004/2005;
29. dokument „organizace, evidence a výkaznictví“ – doklad o proplácení odměny za produktivní práci žáků (bez čj., bez data)
30. podklad pro přípravu rozpočtu Karlovarského kraje a plánu výdajů na léta 2005 – 2009;
31. dokument „Výhled – co nakoupit do školy“ (bez čj., bez data);
32. personální dokumentace – doklady o vzdělání pedagogických pracovníků;
33. pracovní náplně zástupců ředitele.

ZÁVĚR

Výuku všeobecně vzdělávacích předmětů český jazyk a literatura, matematika a občanská výchova zabezpečují v převážné míře učitelé s požadovanou způsobilostí. Přírodovědné předměty (fyziku, chemii, biologii a částečně i matematiku) a německý jazyk zajišťují vyučující, jejichž vzdělání či znalost jazyka garantují odborné předpoklady pro výuku těchto předmětů, nikoli však potřebnou metodickou úroveň. Metodická pomoc např. prostřednictvím předmětové komise nebyla vedením školy zajištěna.

Pro výuku odborných předmětů je kvalifikovanost vyučujících nejlépe zajištěna v oblasti technických předmětů, částečně je zajištěna pro předměty zahradnické a bez předepsané způsobilosti jsou tyto předměty vyučovány v oboru Kuchař – číšník pro pohostinství. Chybějící způsobilost neměla negativní vliv na odbornou stránku sledovaných hodin a v metodickém vedení výuky se projevila minimálně. Obdobně jsou zajištěny i personální podmínky pro praktické vyučování, předepsané kvalifikační požadavky splňuje většina mistrů v technických oborech, minimálně jsou splněny v oboru Kuchař – číšník pro pohostinství. Ve sledované úrovni praktického vyučování se rozdílly v kvalifikaci mistrů neprojevily.

Zajištěné materiálně-technické podmínky umožňují realizovat výuku všech oborů. Pro teoretické vyučování je škola lépe vybavena v oblasti odborných předmětů, vybavení pro všeobecně vzdělávací předměty je skromnější, ale k účelům výuky postačuje. Materiálně technické zajištění školních pracovišť koresponduje s požadavky kladenými na profesní úroveň žáků. Podmínky školy byly rozšířeny uzavřením smluv s organizacemi činnými v oblasti vyučovaných profesí o využívání jejich pracovišť pro odborný výcvik žáků. Záměrem bylo zajištění výuky na pracovištích, jejichž technická úroveň přesahuje stávající možnosti školy i seznámení žáků s podmínkami v reálných provozech. Tato pracoviště jsou v rozdílné míře, ale účelně, využívána pro žáky všech vyučovaných oborů.

Ve všech vyučovaných oborech je výuka realizována v souladu se schválenými učebními dokumenty. V oboru Technické služby v autoservisu však došlo úpravou učebního plánu k neúměrnému rozšíření teoretického učiva.

Organizace výuky je zajištěna v souladu s právními předpisy. Výchovné poradenství je orientováno zejména na vzdělávací potřeby žáků a oblast prevence sociálně patologických jevů. Informovanost žáků i rodičů je školou zajišťována.

Průměrné hodnocení výuky všeobecně vzdělávacích předmětů souviselo s nižší motivací zájmu žáků i s malou názorností učiva. Pojetím obsahu učiva ani metodickým vedením hodin nebyly učitelé vytvářeny podmínky pro uplatnění znalostí či zájmu žáků. Motivační a ve výsledku vynikající je výuka předmětu práce s počítačem. Možnost využívat této techniky je pro žáky jednoznačně přitažlivá a ve vedení hodin je tento zájem žáků účelně podporován. Výhodou ve výuce odborných předmětů jsou vlastní praktické zkušenosti žáků. V metodickém vedení hodin byla návaznost na praktické vyučování efektivně využívána a názorným způsobem podporována. Spolupráce učitelů a mistrů odborné výchovy byla patrná i v průběhu praktického vyučování. Zpravidla dobře připravená i organizovaná pracovní činnost žáků i volnější podmínky pro komunikaci přispívaly k profesnímu zájmu žáků a celkově velmi dobré úrovni výuky.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Jaroslava Štěpánková
Členové týmu	PaedDr. Dana Egerová
	Mgr. Milena Jíšová
	Mgr. František Mottl
	PaedDr. Antonín Veselý

V Karlových Varech dne 25. listopadu 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. prosince 2004

Razítko

Ředitel školy

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Ing. Richard Nykodým

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2005-01-13	e2 1114/04-5054
Zřizovatel	2005-01-05	e2 1114/04-5054
Rada školy	---	---

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.